

Štvrťročník Akadémie umení v Banskej Bystrici

www.aku.sk

**BILANCOVAŤ BUDE EXKLUZÍVNOU
MONOGRAFIU**

**ZMYSLUPLNÉ „DIEŤA“ DOCENTKY
HERENCŠÁROVEJ**

**BYŤ V DIVADLE UŽ POČAS ŠKOLY
JE NA NEZAPLATENIE**

> s. 9

> s. 11

> s. 14

KONFERENCIA TEATROLÓGOV PRILÁKALA AJ MINISTRA

Už po desiaty raz usporiadala Katedra dramaturgie, réžie a teatrológie Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici na svojej pôde medzinárodnú teatrologickú konferenciu v cykle Dnes a tu, venovanú pamiatke banskobystrického rodáka, významného dramatika, teoretika a pedagóga Petra Karvaša.

Jubilejný ročník konferencie zasvätili organizátori téme Postavenie divadla v spoločnosti. Téma umožňuje uplatniť historický pohľad a porovnávať meniace sa postavenie divadla, divadelnej tvorby a divadelného umelca v rozličných časopriestorových súradniciach a rozličných typoch organizácie spoločnosti, ale rovnako umožňuje aj analýzu konkrétnych divadelných diel a ich spoločenskej reflexie, a generuje i možnosť teoreticky skúmať problematiku kontaktu talentovaného a vysokoškolsky pripraveného uchádzača s profesionálnou umeleckou praxou.

pokrač. na s. 2 >>

V rámci prehliadky priestorov fakulty zavítal minister Dušan Čaplovič v sprievode rektora AU Matúša Olhu a dekana FDU AU Jána Sládečka aj medzi študentov herectva, ktorí mali akurát hodinu hereckého javiskového pohybu, kombinovaného s tancom ako širšej prípravy na rytmickú štruktúru pod taktovkou odborného asistenta Martina Urbana.

KONFERENCIU I ŠKOLU POZDRAVIL MINISTER ČAPLOVIČ

Ambíciou konferencie bolo upozorniť odbornú verejnosť na dôsledky súčasného vývoja, ktorý dokázateľne „vytesňuje“ prejavy originálnej kreativity na okraj záujmu verejnosti, ktorá je zahltená neprebernou ponukou vynikajúco reklamne adjustovaných komerčných popkultúrnych prejavov a produktov zábavného priemyslu. V dobe všadeprítomného egoizmu a nedostatočného hladu po informáciách v danej sfére sa organizátori konferencie snažia osloviť aj ľudí z externého prostredia. Preto pozvanie na konferenciu dostali aj odborníci z oblasti sociológie, teórie kultúry a masmediálnych analytikov, ale aj predstavitelia príslušných štátnych a samosprávnych štruktúr, ktorí v každodennej praxi riešia problém a dôsledky stretu týchto dvoch tendencií – podporovať pôvodné umelecké projekty, ktoré so sebou prinášajú riziko neúspechu, alebo sa spoliehať na overené „reprodukcie“ osvedčených schém s vynikajúcim propagačným krytím (napríklad predstaviteľov ministerstiev, riaditeľov divadiel a vedúcich odborov kultúry na úrovni samosprávy). Vôbec po prvýkrát v histórii podujatia sa konferencie v priestoroch Divadelného štúdia FDU AU zúčastnil aj minister školstva, vedy, výskumu a športu Dušan

Čaplovič. „Svojou účasťou na konferencii chcem demonštrovať svoj vzťah významu tejto vysokej školy i ľuďom, ktorí na nej pôsobia,“ povedal minister pri otvorení podujatia. Potom si v sprievode rektora AU Matúša Ol’hu a dekana FDU AU Jána Sládečka prezrel zrekonštruovanú budovu fakulty, ktorej moderné priestory poskytujú nové možnosti pre výučbu budúcich divadelných režisérov, dramaturgov, hercov, filmových dokumentaristov a scenáristov. Rekonštrukcia objektu sa zrealizovala vďaka finančnej pomoci z eurofondov vo výške 2,56 milióna eur. Sledujúci študentov herectva na hodine javiskového pohybu pod taktovkou pedagóga tanca a hereckého pohybu FDU AU Martina Urbana sa minister Čaplovič vyznal k pozitívnemu vzťahu k umeniu: „V divadle nachádzam oázu svojho vlastného odpočinku. A tiež zamyslenie sa nad prítomnosťou a budúcnosťou našej spoločnosti, pričom ma inšpirujú mnohé dramatické, televízne či vôbec umelecké diela k tomu, aby som uvažoval o humanitných a sociálnych ideáloch, dôležitých pre budúcnosť civilizácie našej planéty.“

PREMIETNUŤ DIVADELNÉ TRENDY DO NÁROKOV NA EDUKÁCIU

Vedecký tajomník konferencie PhDr. Andrej Mafašík, PhD.: „Za tých desať rokov

sme pretriasali rozličné témy. Hovorili sme o osobnostiach ako bol Gustáv Valach či Pavol Haspra, iné témy mali bližšie k pedagogike, ďalšie sa snažili pomenovať niektoré procesy v aktuálnej umeleckej tvorbe. Vždy sa snažíme zohľadňovať aspekt premietnutia divadelných trendov do nárokov na edukáciu budúcich umelcov. Preto sme teraz siahli po téme, ktorá sa pohybuje až na hranici sociológie a estetiky. Uvedomujeme si, že divadlo ako zvláštny umelecký druh je dnes až v hraničnej situácii v tom, že spoločnosť má k umeleckej tvorbe a divadlu zvlášť veľmi prezieravý vzťah. Od divadla sa dnes nečaká, že bude stimulovať intelektuálnu aktivitu a občianske postoje či inšpirovať mravné katarzie, 95 percent publika tvoria tí, čo sa idú do divadla zabaviť. No pokiaľ si pamätám, vždy bola v tvorbe aj snaha povedať spoločnosti to, čo považovali tvorcovia v danom okamihu za dôležité. Napríklad v ťažkých časoch normalizácie to bola téma slobody, znásilňovania jednotlivca spoločnosťou. Bol to významný prúd, ktorý dokonca podľa niektorých teoretikov nahrádzal neexistujúce opozičné politické strany...“

(ben)

Foto: Vlado Bahýl

jej perspektívy. Do prvej várky zaradil o. i. nezáujem ministerstva o umelecké vysoké školstvo, do druhej zámer akadémie pretvoriť na účelové zariadenie schátralý objekt Radvanského kaštieľa, čo si vyžiada investíciu vo výške 1,65 milióna eur. Na slávnosti odznel akurátny postreh, že AU má šesťnásť a začína dospievať. No povedzte, ktorej „šesťnásťke“ možno odolať?

(ben)

Foto: Henrich Matušek

Pohľad do divadelnej sály

Z PRÍHOVORU REKTORA AU DOC. MGR. ART. MATÚŠA OL’HU, PHD. NA OTVORENÍ AKADEMICKÉHO ROKA 2013/2014

Máme za sebou jubilejný rok AU a pred sebou jubilejný 15. rok FDU, ktorý zdobili a budú zdobiť významné akcie, ktoré sme pri tejto príležitosti usporiadali – festival divadelných hier, ktorý vrcholil 9. vedeckou teatrologickou medzinárodnou konferenciou, sériu koncertov na FMU, ktorá vyvrcholila slávnostným koncertom v Štátnej opere, na ktorom nás poctil svojou prítomnosťou aj prezident SR Ivan Gašparovič. Bola tu aj výstava v priestoroch Stredoslovenskej galérie na Námestí Št. Moyzeša v tzv. Praetorii, pod príznačným názvom Re-vízia, kde sa predstavili všetky štyri katedry FVU. V neposlednom rade nám urobilo dobré meno aj odvysielanie najlepších prác našich poslucháčov filmovej dokumentárnej tvorby televíznou stanicou TA3, ale aj skutočnosť, že časopis pre ženy Slovenka venoval našej škole počas celého jubilejného roka mediálnu pozornosť. Neprehliadnuteľné sú aj naše ocenenia a účasť na významných medzi-

národných umeleckých fórach. Za všetky spomeniem aspoň európsky festival hudobných škôl vo Varšave v máji tohto roku, kde sme slávili nesmierny úspech, napriek tomu, že prezentácia našej školy bola naplánovaná v nedeľu na pravé poludnie, ale hra Evy Cáhovej, Martina Budinského, Andreja Barana, Daniely Formanovej, Andreja Krajčoviča, Branislava Bielika či Romany Uhlíkovej natoľko rozohrala sviatočné a rovno z bohoslužieb prichádzajúce publikum, že mali čo robiť aj večer hrajúci Rusi z Čajkovského konzervatória v Moskve, aby nás svojim umením o chlp predstihli. V neposlednom rade si zaslúži pozornosť aj fakt, že sa škola zúčastnila už po tretí raz na jednom z najprestížnejších svetových podujatí, a to 7. Medzinárodnom festivale vysokých divadelných škôl vo Varšave. Napriek spomenutým úspechom, ktoré svedčia o životaschopnosti našej školy, neustále narážame na problémy. V prie-

behu uplynulého akademického roka sa nám nepodarilo zakreditovať habilitačné a inauguračné konanie na FVU a prišli sme o tieto práva na FMU. Problémom celého schvaľovacieho procesu sú nejasné pravidlá pri vytváraní pracovných skupín AK. Je až donebavolajúce, že za 15 rokov našej existencie sa v pracovnej skupine neobjavil náš človek, teda odborník, ktorý by reprezentoval naše záujmy. Nezanedbateľná nie je ani tá okolnosť, že komplexnú akreditáciu nastavila AK podľa kritérií platných v exaktných, prírodovedeckých a technických odboroch, už menej sa zohľadňujú špecifiká humanitných spoločensko - vedných odborov, o umeleckých ani nehovorím. V štádiu debát je aj príprava nového vysokoškolského zákona, ktorého predobraz môžeme vyčítať v správe o stave školstva, ktorú predkladá parlamentu a vláde SR minister školstva, kde sa na 80 - tich stranách venuje aj problematike VŠ. >>

KEĎ DO MESTA PRICHÁDZAJÚ MÚZY...

Aj keď už odvtedy dolu Hronom pretieklo veľa vody, takú udalosť sa nám patrí zdokumentovať. Október je totiž mesiac, v ktorom už roky prichádzajú do mesta pod Urpínom múzy. A ako obvykle, aj tentoraz pritiahlo slávnostné otvorenie akademického roka 2013/2014 do Divadelného štúdia FDU Akadémie umení na Hornej ulici viacero predstaviteľov verejného a rezortného života i hostí zo zahraničia.

Nechýbala poslankyňa NR SR Jana Laššáková, BBSK zastupoval jeho podpredseda Ladislav Topolský a mesto Banská Bystrica viceprimátorka Katarína Čižmárová, ktorá nezabudla pripomenúť, že Banská Bystrica disponuje umeleckými školami všetkých stupňov, pričom vrchol pyramídy predstavuje práve akadémia.

REKTOROV DEŇ ŠKAREDÝ A DEŇ PEKNÝ
Funkcie nevelmi vďačnej pozície promotora sa ujal Bc. Mário Zeumer, študent odboru herectva v 5. ročníku FDU, a zvládol ju k spokojnosti. Atmosféru dotváral orchester FMU a spestrením programu bolo odovzdávanie diplomov prvých doktorandom FDU, keďže obhajoby dizertárnych prác nedávno zvládli Richard

Sanitra, Emil Spišák, Barbora Špániková, Soňa Capková a Silvia Kováčiková. Rektor AU Matúš Ol’ha sa nezaprel, v príhovore sa majstrovsky zaštitil Záborského poviedkou Dva dni v Chujave. Sebe vlastným spôsobom, zadeliac pointu svojho posolstva najprv do Dňa škaredého a potom do Dňa pekného, prešiel ostatné obdobie v živote školy a načrtnol kontúry

Z najzávažnejších zmien, ktoré sa dajú zo správy vyčítať, je aj zrušenie habilitačných a inauguračných konaní a jednoduché menovanie profesorov a docentov na každej škole bez toho, aby prechádzali tradičnými procedúrami. Samozrejme, táto novinka, ktorá prichádza z Ameriky, by aj nám uľahčila mnohé veci, najmä problém tak prepotrebných garantov, ktorých získavame len veľmi ťažko, na druhej strane si bude takto nanovo zadefinovaný mechanizmus vyžadovať minimálne prijatie všeobecne platných kritérií, aby adept mal aspoň vzdelanie v tom odbore, kde sa uchádza o miesto profesora. Chybou je aj nezáujem ministerstva kultúry o vysoké umelecké školy. Produkuje ľudí výhradne pre tento rezort a napriek inšpiratívnym modelom štátnej podpory vysokých umeleckých škôl aj cez rezort kultúry v blízkej a vzdialenejšej cudzine u nás sa správa ministerstvo kultúry k školám nášho typu macošsky, a to nielen tým, že nás nedotuje a neberie do ochrany maličkú umeleckú školu v porovnaní s veľkými univerzitami, ale aj tým, že nerieši alarmujúcu situáciu s umeleckými inštitúciami, ktoré sa vďaka finančnému podvyživeniu zväčša už delimitovane na vyššie územné celky a mestá likvidujú a scvrkávajú postupne samé. Netreba zdôrazňovať, že ich vývoj je výsledkom tvorivej práce niekoľkých generácií.

V súvislosti s Akreditačnou komisiou máme aj jeden pozitívny zážitok, a to schválenie Bc. (bakalárskeho) študijné-

ho programu divadelný manažment. Mal by pripravovať budúcich vedúcich manažérov, ktorí by na jednej strane rozumeli divadlu, na druhej strane musia byť schopní kalkulátori, ktorí svoje úsilie o rast organizácie, na čele ktorej stoja, vedia postupne premietnuť do zásadných krokov, ktoré potom dôsledne vykonávajú. Teší ma aj skutočnosť, že už po štvrtý raz otvorí naša akadémia svoje štúdio v polovici októbra pre medzinárodný festival vysokých divadelných škôl Artorium, svoje jubilejné desiate výročie má pred sebou aj medzinárodná teatrologická konferencia Dnes a tu, venovaná pamiatke bystrického rodáka, dramatika, teoretika divadla, profesora Petra Karvaša, zameraná tentoraz na vzťah divadla a spoločnosti. Podobné aktivity sú aj na ďalších fakultách. Napríklad Figurama či Forum per tasti a iné. V priebehu jubilejného roku našej existencie nás potešila aj skutočnosť, že prvú cenu SRK za umenie získal náš poslucháč, spevák európskeho formátu Pavol Bršlík.

Napriek tomu, že vlastnime pozemok, ktorý by bol vhodný a použiteľný či už na prístavbu rektorátu, alebo nového pavilónu pre čo do počtu poslucháčov najväčšiu FVU, nie je v tomto čase možné získať financie na stavbu z ministerstva školstva. Napriek tomu, že sa všeličo podarilo zabezpečiť vďaka európskym fondom, čisto stavebné práce sa z mechanizmu Agentúry ministerstva školstva pre štrukturálne fondy čerpať nedajú. Nekresťanská slepá závišť ma zožierala, keď na Katolíckej

univerzite v Ružomberku otvárali novú univerzitnú knižnicu, perfektne zariadenú a vybavenú všetkým, čo ku knižnici 21. storočia patrí. Preto som vyvinul aktivity smerom k mestu Banská Bystrica a podarilo sa nám podpísať zmluvu o prenájme chátrajúceho objektu kaštieľa Radvanských do dlhodobého prenájmu. Práve pred týmto slávnostným začiatkom akademického roka som mal stretnutie s členmi našej správnej rady, ktorého jediným bodom bolo získanie prostriedkov na postupnú rekonštrukciu tohto objektu a to tak, aby po ukončení mohol slúžiť nielen na výučbu, ale aby sa z neho stal priestor, kde by sa stretávali ľudia predovšetkým pri kultúrnych akciách, na ktoré máme dnes v Banskej Bystrici iba priestory Štátnej opery. Zaujímavý je aj park okolo kaštieľa, kde nám prisľúbili pomoc aj z Katedry záhradníctva a záhradnej architektúry Poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Viem si predstaviť, že v kaštieli by sme vedeli umiestniť okrem koncertov výstav aj hudobno - dramatické či dramatické produkcie, a to jednak v historických priestoroch ako aj na nádvori kaštieľa. Park by mohol byť priestorom sochárskych sympózií a v teplejších mesiacoch aj promenádnych koncertov. Podmienkou, aby sme tento objekt mohli užívať ďalších štyridsať rokov, je preinvestovať na rekonštrukčných prácach v priebehu troch rokov 1 650 000 eur. Verím, že si neurobíme hanbu a že sa objekt stane integrálnou súčasťou školy.

RICHARD SANITRA:

„VŠETKO JE, AKO MÁ BYŤ“

Zvolenský rodák je od septembra 2007 členom umeleckého súboru Divadla J. G. Tajovského, kde uplatňuje svoju kreativitu v rôznych inscenáciách. Venuje sa aj réžii, dabingu, rozhlasu, moderovaniu, pedagogike a už niekoľko rokov je v DJGT spoluvorcom galavečera Motýľ. Richard Sanitra (na obr. vľavo), absolvent Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici nedávno úspešne ukončil doktorandské štúdium.

Ocitli ste sa medzi prvými doktorandmi fakulty. Čo to pre vás znamená?

- Pre mňa získať tento akademický titul je veľmi hodnotné už len z toho pohľadu, že chcem pôsobiť nielen v praktickej umeleckej sfére, ale aj v pedagogickej. A verím, že takýmto spôsobom budem môcť zúročiť tie skúsenosti, ktorých sa mi dostalo, aj vo vedení adeptov herectva.

Nie je však každodenným javom, ak niekto v mladom veku povie, že chce pôsobiť za katedrou...

- No, veď už mám tridsať! Vždy hovorím,

že je všetko tak, ako má byť. Pravdou je, že nikdy som to tak neplánoval, nešiel som študovať herectvo s tým, že by som chcel niekedy učiť. Ale keď sa to tak vyvinulo a naozaj som v tom našiel záľubu a istým spôsobom aj poslanie, tak to veľmi rád prijímam a rád to robím.

Kto bol vaším školiteľom?

- Profesor Majera a konzultantkou zasa Mgr. art. Alexandra Záborská, ArtD., u ktorej som bol celý čas aj asistentom, pretože som sa venoval technike reči a ona je v tomto smere odborníčkou naslovovzatou.

Stále ste teda v kontakte so svojou alma mater, hoci už dlhšie pôsobíte ako interný herec vo zvolenskom divadle. Na čom v tomto období pracujete?

- Máme už za sebou premiéru hry o živote a diele Jozefa Gregora Tajovského, ktorý je našim patrónom. Keďže absolvujeme jubilejnú 65. sezónu, pustili sme sa s chuťou do inscenácie Na konci... od Kataríny Mišíkovej - Hitzingerovej, ktorá je práve o ňom.

(ben)

Foto: Henrich Matušek, DJGT

OKTÓBER PRAJNÝ ŠTUDENTSKÝM FILMOM

V priebehu októbra t. r. filmy študentov odboru Filmová dokumentárna tvorba Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici zaujali poroty na dvoch významných festivaloch. Bodovali v zahraničí i na domácej pôde.

V PORTUGALSKU TRIUMF OZVIEN TICHA

Prvá správa o úspechu prišla z Portugalska, kde sa konal prvý ročník Medzinárodného filmového festivalu za duševné zdravie. Trojdňový festivalový maratón FICSAM (Festival Internacional de Cinema e Saúde Mental) odštartoval symbolicky 10. októbra, kedy je oficiálne stanovený Svetový deň duševného zdravia. Nosnou myšlienkou festivalu je prispieť k vnímavosti širokej verejnosti o otázkach týkajúcich sa duševného zdravia jednotlivcov, bojovať proti stigmatizácii a diskriminácii spojených s týmto typom problému a prispieť k presadzovaniu ľudských práva osôb s duševným ochorením. Do súťažnej sekcie bolo vybraných 41 filmov z celého sveta, ktoré boli zaradené do jednej národnej, kde sa mohli prihlásiť len filmy portugalskej produkcie a 6 medzinárodných kategórii. Práve v kategórii Školy / Schools bola režijná dvojica Ružena Rausová a Stanislav Králik ocenená hneď dvakrát! Ako absolútni víťazi kategórie s filmom Ozveny ticha, v ktorom tvorcovia diváka stiahnu do sveta, kde nie je počuť hudba, no i napriek tomu hlavná predstaviteľka filmu svoju existenciu odhodlane oslavuje tancom. A v rovnakej kategórii získali aj tretie miesto za ich snímku Feledi, ktorá je poetickým portrétom pani Márie Ivanovej. Pani Mária divákovi predstavuje svoj nevšedný optimistický pohľad dôchodcu na starobu a ponúka návod na šťastnú „jeseň života“.

NAŠI MLADÍ TVORCOVIA ÚSPESNÍ AJ V BRATISLAVE

Druhá dobrá správa prišla zo 17. ročníka festivalu, ktorý je striktné zameraný na tvorbu študentov slovenských filmových škôl Festival Áčko 2013. Podujatie trvalo od 16. do 19. októbra a konalo sa v priestoroch Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Prihlásené filmy porota doceňovala v 13 kategóriách a tento rok udelila aj tri ceny ako Zvláštne uznanie poroty - jedno v kategórii Hraný film a dve v kategórii

Dokumentárny film. Absolútnym víťazom kategórie Dokumentárny film sa stal absolventský film mladého tvorca Petra Komára, ktorý vo svojej snímke Ja a Lucia veľmi odvážne odkryl svoje vlastné obavy, radosti i starosti z prichádzajúceho potomka. Do Banskej Bystrice smerovalo aj jedno z troch zvláštnych uznaní poroty, ktoré patrilo talentovanej študentke Akadémie umení Kristíne Rigovej za jej bakalársky film Letokruhy. Je to dokumentárna snímka, ktorá zobrazuje život dvoch žien, žijúcich v dvoch odlišných svetoch, no život jednej je zrkadlovým odrazom života tej druhej. (Bližšie informácie o ocenených filmoch: www.ficsam.com, www.ackofestival.sk)

PREHLAD ÚČASTI NA FESTIVALOCH V ROKU 2013:

FELEDI – r. Ružena Rausová, Stanislav Králik

Medzinárodný filmový festival za duševné zdravie: 3. miesto v kategórii školy

JA A LUCIA – r. Peter Komár

Festival študentských filmov Áčko: Najlepší dokumentárny film

KINO SVET – r. Marek Janičík

Igric, študentská tvorba: Tvorivá prémia Arts & film 2013 Telč: 2. miesto v kategórii Hudba, dramatické umenie, film a literatúra

Festival krátkych filmov na internete Tell It Quick: 2. miesto kategória Dokumentárny film

Festival krátkych filmov na internete Tell It Quick: Kategória Absolútny víťaz

Festival krátkych filmov na internete Tell It Quick: Kategória Prínos k tvorbe

LETOKRUHY – r. Kristína Rigová

Festival študentských filmov Áčko: Zvláštne uznanie v kategórii Dokumentárny film

MERCÚŇ – r. Martin Jurza

Zoom Zblizenia 2013 Jelenia Gora, Poľsko: Zaradený do súťažnej sekcie

14. Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva: Cena Literárneho fondu Festival krátkych filmov na internete Tell It Quick: 1. miesto kategória Dokumentárny film

NAD NAMI – r. Patrik Paulínyi

14. Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva: Cena adidas Terrex pre začínajúceho filmára

OTISKY – r. Ružena Rausová, Stanislav Králik

Ostrava Picture - Mezinárodní festival studentských filmů: Zaradený do súťažnej sekcie

OZVENY TICHA – r. Ružena Rausová, Stanislav Králik

Zoom Zblizenia 2013 Jelenia Gora, Poľsko: Zaradený do súťažnej sekcie

Medzinárodný filmový festival za duševné zdravie: 1. miesto v kategórii školy

ROMANO JILO – r. Ján Križovenský

Arts & film 2013 Telč: 2.miesto v kategórii Študentské filmy

SAVITRI – r. Kristína Rigová

Zoom Zblizenia 2013 Jelenia Gora, Poľsko: Zaradený do súťažnej sekcie

SLEDGE HOKEJ – r. Matej Ligač

Festival dobrých správ 2013: Cena poroty

TO PRAVÉ ORECHOVÉ – r. Simona Schurďáková

54. Medzinárodný festival pre deti a mládež Zlín Film Festival 2013: Najlepší dokument

VIAC NEŽ ROZPRÁVKA – r. Ivona Lichá

Festival krátkych filmov na internete Tell It Quick: 3. miesto kategória Hraný film

ŽIVOT JE BÁRS KRÁSNY – r. Peter Vlkovič

Festival krátkych filmov na internete Tell It Quick: 3. miesto kategória Dokumentárny film

Mgr. art. Mária Bodová

KONCERTNÉ TURNÉ PEDAGÓGOV FMU AU S HUSLISTOM KARVAYOM

Poprední umelci z radov pedagógov FMU AU sa v októbri t. r. v spolupráci s huslistom Daliborom Karvayom prezentovali ako členovia umeleckého združenia Collegium Wartberg na niekoľkých úspešných koncertných vystúpeniach.

NADŠENÝ DIVÁK AJ ODBORNÁ KRITIKA

Zoskupenie Collegium Wartberg tvorí hudobnú špičku v prezentácii vážnej hudby nielen na Slovensku, ale aj v Čechách. Toto umelecké teleso zastupovalo na októbrových koncertoch päť umelcov, ktorí nielen ako sólisti, ale aj ako komorní hráči majstrovsky ovládajú svoje hudobné nástroje. Obsadenie komorného združenia tvoria Dalibor Karvay – husle (víťaz Medzinárodnej hudobnej súťaže Davida Oistracha v Moskve v roku 2008), Zuzana Bouřová – viola, Jozef Podhoranský – violončelo, Ján Krigovský – kontrabas a Eva Čáhová – klavír. Toto zoskupenie sa prezentovalo na najvýznamnejších koncertných podujatiach, v rámci niekoľkých

renomovaných hudobných festivalov, či už išlo o Nedeľné matiné v Mirbachovom paláci v Bratislave, koncert z cyklu Zelené tóny v Thurzovom dome v Banskej Bystrici, benefičný koncert "Pstruh" v Senci, otvárací koncert XVIII. ročníka Medzinárodného festivalu Musica nobilis v Poprade, alebo koncert v rámci 42. ročníka Jesenného koncertného cyklu v Humennom. Program koncertných vystúpení tvorili závažné diela komornej literatúry: Ján Ladislav Dusík – Klavírne kvinteto f mol, op. 41, Franz Schubert – Klavírne kvinteto A dur, op. 114 "Pstruh". S veľkým diváckym ohlasom sa stretla premiéra diela Vojtecha Didiho – Musica rurale pre klavír a sláčiky.

O jedinečnom úspechu našich umelcov svedčia aj odborné kritiky (časopis Hudobný život), ale aj reportáže v niekoľkých slovenských denníkoch. Veríme, že toto jedinečné komorné zoskupenie bude pokračovať v spolupráci a ich interpretačné umenie si budeme môcť vychutnať aj na ďalších podujatiach.

(ec)

DOCENT BENCA:

NAŠA FAKULTA JE V DOBREJ KONDÍCI

Azda sa akademický maliar a prodekan pre umelecko - vedeckú činnosť a medzinárodné vzťahy FVU AU doc. Igor Benca (55), mimoriadny profesor, nenaštve, ak prezradíme, že ide i nefalšovaného Žochára. Prečo by aj, táto prezývka pejoratívny nádych nemá a napokon, tak sa vraví o každom rodákovi z Topoľčian, a to nemusíme byť ani Trogárom, pardon, Nitranom...

Igor Benca, ako je známe, sa popri pedagogickej činnosti venuje grafike, maľbe, známkovkej tvorbe. Najprv nás zaujímalo, s čím sa fakulta popasuje v tomto akademickom roku:

- Tento rok je veľmi náročný vzhľadom na komplexnú akreditáciu, ktorá nás čaká v budúcom roku. Avšak s prípravou všetkých potrebných materiálov začíname už teraz. Či máme obavy? Ani nie, už sme jednou komplexnou akreditáciou prešli a považujeme to za normálnu súčasť kontroly kvality vysokých škôl. Naša fakulta je v dobrej kondícii. Študijné programy bakalárskeho, magisterského i doktorského štúdia sú pokryté garantmi. V oblasti umeleckého výskumu a v publikačnej činnosti je kvalita aj počet výstupov dostatočný, takže tu by nemal byť problém. Nevylučujem určitý deficit, čo sa týka objemu finančných prostriedkov, ktoré sme získali cez medzinárodné granty alebo granty s medzinárodnou účasťou. Ale na to, aby sme boli v takýchto projek-

toch úspešní, je potrebné výrazne zlepšiť priestorové a technické zabezpečenie fakulty. Pokiaľ chceme rozbehnúť reálnu spoluprácu s inými školami a inštitúciami zo zahraničia, musíme mať technologické vybavenie a priestory na takej úrovni, aby sme boli pre zahraničie zaujímaví. V opačnom prípade sa medzinárodná spolupráca zúži iba na občasnú výmenu študentov v rámci projektu Erasmus. Je škoda, že vedenie Akadémie umení zatiaľ nenašlo dost pochopenia pre výstavbu Pavilónu nových médií a technológií FVU. Jeho výstavba je mimochodom dôležitým bodom dlhodobého zámeru Akadémie umení na roky 2008 – 2014. Radšej sa dáva prednosť inému, podľa môjho názoru neefektívnemu projektu, ktorý bude iba odčerpávať finančné prostriedky fakultám, ktoré ich mohli použiť na skvalitnenie výučby študentov. Pokiaľ ide o iné projekty, ako je napríklad Kega alebo projekty cez ministerstvo kultúry, tak tam sme za ostatné roky veľmi úspešní.

Prehodme list. Zasvätení vás poznajú ako držiteľa domácich aj zahraničných ocenení, okrem iného ako laureáta striebornej medaily z Medzinárodného bienále grafiky v Pekingu či najlepšieho domáceho výtvarného návrhu známky roka. Prezradte, na čom aktuálne pracujete?

- Tento rok hodnotím vcelku ako úspešný. Vo februári som absolvoval výstavu s tromi ďalšími slovenskými autormi v Royal Scottish Academy v Edinburgu. Okrem výstavy som mal prednášku o slovenskej grafike a viedol som workshop alternatívnej grafiky. Zúčastnil som sa tiež výstavy súčasného umenia v Sankt Peterburgu a ďalších v Litve a Estónsku, takže prvý polrok bol naozaj hektický. No v lete som sa venoval koseniu trávy v mojej záhrade a príprave nových obrazov pod názvom „Pod hladinou“.

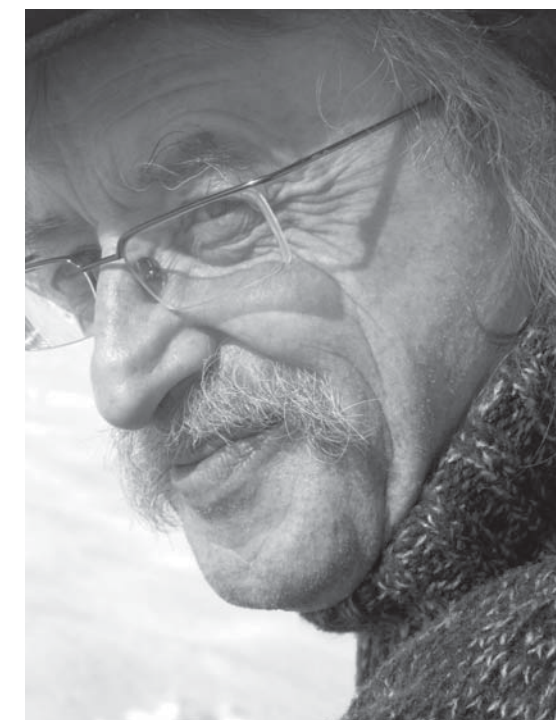
(ben)

Foto: Henrich Matušek

JUBILUJÚCI VÝTVARNÍK ROBERT BRUN SA VO VÝUČBE SPOLIEHA NA SYNERGICKÝ EFEKT

BILANCOVAŤ BUDE EXKLUZÍVNOU MONOGRAFIU

Vedúci Katedry grafiky Fakulty výtvarných umení AU v Banskej Bystrici, žilinský rodák doc. Robert Brun, akad. mal. (65), sa radí medzi popredných výtvarníkov tvoriacich v meste pod Dubňom, jeho tvorba má však výrazný nadregionálny dosah. Vo svojej tvorbe sa v ostatných rokoch koncentruje na kresbu a maľbu, čo podčiarkla aj nedávna výstava Portfólio 2008 – 2013 v bratislavskom Pálffyho paláci.

Možno súhlasíte s názorom, že po tom, čo ste sa takpovediac uzavreli do súkromia svojho ateliéru a len málokedy vystavujete, ste sa ako niekdajší figuralista pustili na cestu objavovania možností abstrakcie?

- Súhlasím, že frekvencia mojich individuálnych výstav je nízka, prezentačný apetít je však u autorov rôzny a je súčtom rôznych faktorov, nielen osobných ambícií. V počiatočnej mojej cesty skutočne dominovala figúra, respektíve jej fragmentácie, ktorá časom zmutovala do anatómie znaku. Zdá sa, že optika ostatných prác nadobúda novú ikonografiu, kedy konotačné označenie abstrakcia je pre mňa len pomocným termínom.

Patrite k súdobej generácii výtvarníkov, ktorí využili príležitosť viditeľnejšie formovať ilustračnú tvorbu.

- Knižnej ilustrácií som sa cielene venoval ihneď po ukončení školy. V tomto pre ilustráciu žičlivom období som strávil vyše dvadsať rokov s bilanciou takmer 60 titulov, z ktorých odhadom štvrtina získala domáce aj zahraničné ocenenia. Skutočnou satisfakciou bolo zaradenie mojich ilustrácií do zbierkového fondu prestížneho Chihiro Art Museum Tokyo.

Od roku 2002 pôsobíte pedagogicky na Akadémii umení v Banskej Bystrici, v súčasnosti vediete katedru grafiky. Čo vás v tejto práci teší a čo považujete za jej mínus?

- V pedagogickej činnosti preferujem a spolieham na prítomnosť synergického efektu. Ak sa tento dôležitý článok vytratí, hrozí dysfunkcia. Za mínus považujem

zrejme neriešiteľný stav priestorovo – technického zabezpečenia výučby, ten však zdieľajú všetci pedagógovia fakulty.

V uplynulých dňoch ste ste oslávili svoje významné životné jubileum. Je tento medzník dôvodom na isté bilancovanie?

- Osvedčenou formou bilancie je napríklad aj vydanie exkluzívnej monografie. Dnes nepoznám ani približný dátum jej realizácie, čiže vznik monografie budem určite považovať za bilančný dátum.

(ben)

Foto: archív

CENA LITERÁRNEHO FONDU DOCENTOVI SLÁDEČKOVI A RICHARDOVI SANITROVI

KONCOM NOVEMBRA UDELIL LITERÁRNÝ FOND (LF) V BRATISLAVSKOM ZIČIHO PALÁCI VYŠE 60 UMELCOM CENY ZA TVORBU A ČINNOSŤ V OBLASTI ROZHLASU, DIVADLA A ZÁBAVNÉHO UMENIA. LEN PRE ZAUJÍMAVOSŤ, TOHTO ROKU HOSPODÁRI LF SO SUMOU 162 TISÍC EUR, OKREM CIEN UDELIL 53 ŠTIPENDIÍ A POMÁHA UMELCOM AJ V SOCIÁLNEJ OBLASTI. JE SÍCE TVORENÝ ZO ZÁKONA, ALE JE AJ FONDOM SOLIDARITY VŠETKÝCH UMELCOV.

Okrem iného udelil LF výročné ceny 32 divadelným umelcom za stvárnenie postáv v javiskových inscenáciách alebo ich režijnú prípravu v rôznych divadlách. Medzi nimi sú aj režiséri Ján Sládeček a Richard Sanitra, ktorí dlhodobo šíria dobré meno našej školy. Dekan FDU AU doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD. (na obr.) nám na margo tejto pocty uviedol: „Ocenenie inscenácie za réžiu hry Jaime Saloma Takmer bohynia v Spišskom divadle v celoslovenskej premiére t. r. vnímam v dvoch rovinách.

Popri nečakanom diváckom záujme o túto síce exkluzívnu, ale inscenačne náročnú tému sa na jej realizácii významným spôsobom podieľali hereckí absolventi našej fakulty Daniela Švolíková, Pavol Sedlačko, Pavol Pivko a Matej Erby a tiež naši doktoranti bratia Jaroslav a Miroslav Daubravovci ako autori scénickej a kostýmovej výpravy.“

(in, b)

Foto: Vlado Bahýl

EUGENE O'NEILL V SLOVENSKEJ PREMIÉRE

NA ZÁVER ROKA 2013 PRIPRAVILA FAKULTA DRAMATICKÝCH UMENÍ AU SLOVENSKÚ PREMIÉRU DVOCH JEDNOAKTOVIEK EUGENA O'NEILLA HUGHIE A PRED RAŇAJKAMI. PROJEKT, KTORÝM SI CHCE FAKULTA UCTIŤ PAMIATKU TOHTO VYNIKAJÚCEHO AMERICKÉHO DRAMATIKA, FINANČNE PODPORILA AMERICKÁ AMBASÁDA A JEHO SÚČASŤOU JE NIELEN INSCENOVANIE VYBRANÝCH DRAMATICKÝCH TEXTOV, ALE AJ ICH PREKLAD DO SLOVENSKEHO JAZYKA.

PROJEKT S RUKOPISOM KATARÍNY BURDOVEJ
Spoločnou témou oboch hier je téma samoty, preto sa tvorcovia rozhodli prepojiť tragikomické jednoaktovky do jednej inscenácie a nazvať projekt R. I. P. Dramaturgicky a režijne ju naštudovala Mgr. Art. Katarína Burdová, ktorá v našej škole pôsobí vo funkcii prodekanke pre umenie, vedu, výskum a medzinárodné vzťahy na fakulte dramatických umení. Ako je známe, jej réžie sa stretávajú so značným ohlasom na domácej pôde i medzinárodných festivaloch v zahraničí (Poľsko,

Francúzsko, Ukrajina, Česká republika), takže aj v tomto prípade sa máme na čo tešiť. Premiéru R. I. P. naplánovali na 19. decembra t. r. v Divadelnom štúdiu FDU AU. Preklad - Milan Zvada, Katarína Burdová, osoby a obsadenie - pani Rowlandová: Jana Szendreiiová, Erie Smith: Jozef Kubánek, recepčný: Filip Hajduk, scéna a kostýmy: Zuzana Formánková, dramaturgia a réžia: Katarína Burdová.

(kb)

ZMYSLUPLNÉ „DIEŤA“ DOCENTKY HERENCŠÁROVEJ

S doc. Viktoriou Herencsárovou, ArtD. (na obr.) sa v pedagogickom procese tunajšej Akadémie umení, presnejšie katedry orchestrálnych nástrojov jej fakulty múzických umení, stretávame už bezmála 16 rokov. A rovnaké obdobie sa táto budapeštianska rodáčka, zakladateľka a prezidentka Svetovej cimbalovej asociácie (CWA), podpisuje pod usporadúvanie cimbalových seminárov na pôde našej školy.

ŠTUDENTOM PRIBLIŽUJE SVET CIMBALU

Dôvod organizovania tohto podujatia je jednoduchý. „Moji študenti musia mať prehľad o tom, čo sa deje vo svete cimbalu, aké má kde tradície, akou literatúrou jednotlivé krajiny disponujú, aké druhy tohto hudobného nástroja sa v nich vyskytujú,“ prezrádza o svojom „dieťati“ renomovaná virtuózka. Preto v podstate každoročne predkladá projekt a pokiaľ jej úmysel neprekazí nedostatok financií, seminár je na svete a s ním aj hostia zo zahraničia. Tak ako v uplynulých dňoch, keď sa na ňom v koncertnej sále FMU na Kollárovej ulici predstavili Balázs Unger z Maďarska, Johannes Fuchs zo Švajčiarska a Roozbeh Nafisi z Iránu a v trojdňovom programe zarezonovali ich koncerty, konverzácie, workshopy a prednášky spoločne s prednáškami Viktorie Herencsárovej. „Nazdávam sa, že tohtoročný seminár bol veľmi zaujímavý. Mojim študentom sa dostalo nielen za hrst informácií z histórie, dejín a literatúry, ale hostia im poodhalili aj viac zo svojej techniky hry na cimbele. Maďarský folklorista Balázs Unger im predviedol, akú techniku používajú jeho kolegovia v meste a na dedine, lebo v tom je rozdiel, Johannes Fuchs zasa priblížil ľudové tradície cimbalu, tzv. hackbrettu vo Švajčiarsku a Roozbeh Nafi-

si prispel improvizáciami, technikou hry a vôbec ľudovými tradíciami v Iráne a Ázii vôbec,“ pokračuje pani Viktória. Mimochodom, v Herencsárovej triede figuruje v tomto ročníku päť študentov AU, šiesteho má pod palcom v tunajšom konzervatóriu. Pravda, na seminár zavítali nielen oni, ale pozvanie akceptovali aj žiaci z mimobanskobystrických „zušiek“ či konzervatórií. Duša seminára však v podstate pozýva takmer všetko do nohy, čo sa na Slovensku venuje cimbalu. A nielen na Slovensku, veď medzi účastníkov zavítala tentoraz aj jedna študentská lastovička z Česka.

BUDINSKÝ: „VÝZVA, KTORÁ NÁS MOTIVUJE“

Na seminári nemohol chýbať ani Mgr. art. Martin Budinský, jeden z najznámejších žiakov Viktorie Herencsárovej v Akadémii umení, ktorú absolvoval v roku 2003. Dnes už je kolegom a spolupracovníkom svojho veľkého vzoru a na seminár priviedol ekipu svojich zverencov z Konzervatória J. L. Bellu, kde ich má pod palcom sedem. Aj on považuje semináre za zmysluplné a dodáva: „Ľudia sa tu stretávajú, porovnávajú svoje skúsenosti a naučia sa niečo nové. Veľa si odnesú aj z večerného, voľnejšieho programu.

Z dlhodobého hľadiska sú takéto podujatia, na ktorých sa stretávajú ľudia od fachu zo širšieho geografického prostredia, pre študentov i nás, pedagógov, vždy veľkou výzvou, čo nás nakopne a motivuje do ďalšej práce.“ Aj on vie, že nie všetci pedagógovia učia rovnako. Celoslovenská prehliadka cimbalistov ZUŠ v Bratislave, ktorá bezprostredne predchádzala semináru, odhalila, že pedagógovia si čoraz viac všimajú prácu svojich kolegov a či chceme, či nie, panuje medzi nimi určitá rivalita a každý túži po úspechu. To podľa Budinského, ktorý je aj predsedom Slovenskej cimbalovej asociácie, prináša nárast kvality a tiež zvýšený počet študentov. Najmä u mladých sa totiž cimbal teší čoraz väčšej obľube.

Inak, cimbal je vraj jeden poctivý stredo-európsky nástroj, bez bližšej špecifikácie jeho pôvodu, hoci neoficiálne sa za jeho kolísku považuje práve rodisko docentky Herencsárovej, ktorá ho objavila už ako trojročná. Ak sa dnes tak módne skloňuje slovo celebrita, potom pre Akadémiu umení je nesporné čťou, že má vo svojich radoch takú osobnosť...

(ben)

Foto: Vlado Bahýl

ATMOSFÉRU BAŽANT POHODY DOTVÁRALI AJ NAŠI ŠTUDENTI

Bažant Pohoda už dávno nie je iba hudobným festivalom. A potvrdil to aj jej ostatný ročník, na ktorom sa opäť významne podieľal Johnson Controls. Na trenčianskom letisku sme sa zásluhou Palina Reháka, Maťa Eisenberga, Miša Antala, Eugena Mladosičoviča a mnohých ďalších predstavili opäť v špeciálnom Community Art Centre.

Podme pekne po poriadku. Prípravy na pohodové dni v Trenčíne začali už niekoľko mesiacov vopred, všetko s cieľom pripraviť návštevníkom čo najlepší program a najpríjemnejšie prostredie. A myslím, že sa nám to aj podarilo. Za všetko hovoria spokojní návštevníci. Jeden z ohlasov: "Prešla som so svojou malou dcérkou Natálkou takmer všetky stany, také príjemné prostredie sme ale nikdy nenašli. Náhodne sme sa tu zastavili už včera a dnes som musela dcérke sľúbiť, že sa sem vrátíme. Zaujali ju tulučky a umelecká stena, na ktorú určite niečo nakreslíme, mňa zasa prezentácie vašej firmy na billbordochoch v zadnej časti." Alebo: "Včera som sa náhodne zúčastnil vašej diskusie o zodpovednom podnikaní. Zaujala ma natoľko, že som dnes prišiel opäť. Páči sa mi, že na obe diskusie boli pozvaní kvalifikovaní a úspešní zástupcovia veľkých nadnárodných korporácií, ktorí nám mladým môžu byť vzorom. Ďakujem vám." opisuje svoje dojmy študent Jirka.

UTOROK 16:00. JCI posádka prichádza prvýkrát do areálu trenčianskeho letiska. STREDA dopoludnia. Stan JCI sa začína stavať, každá voľná ruka pomáha. Stan a jeho stavba je ale najmä výsledkom práce vlastných rúk zamestnancov JCI. Linda Kuchtová, Dana Antolová, Alena Lexmanová, Simona Ježíková plus Akadémia umení Banská Bystrica pod vedením

akademického maliara Igora Bencu. Za to, že sme sa tam tak dobre cítili, im patrí veľká vďaka. Stavba trvala 28 hodín. ŠTVRTOK 14:00. Stan JCI je do bodky pripravený. Brány Bažant Pohody sa otvárajú a 17. ročník sa začína. Ani neviem presne opísať päťicu pánov muzikantov, sedia s klobúčikmi na hlavách na zelenej multikáre, hrajúcimi na bubon a trombón a vítajúcu prvých pohodákov. Lepšie otvorenie som si ani v tej chvíli, ani teraz zaujímanosť, za prvú hodinu padla prvá tisícica návštevníkov.

SÚDRŽNOSŤ KOMUNIT A LUDÍ

Objekt srdca so symbolom "peace" symbolizuje spájanie a súdržnosť komunit, lásky, spolupatričnosti ako aj ekologický prístup spoločnosti Johnson Controls k životnému prostrediu, nakoľko je vyrobené z odpadového materiálu, ktorý vzniká pri výrobe vo firemných závodoch. A práve toto srdce bolo vyrobené na propagáciu Johnson Controls na festival Bažant Pohoda 2013. Z tohto miesta ďakujeme autorom, študentom Akadémie umení v Banskej Bystrici (Lucia Huňadyová, Juraj Gramantík, Peter Bartolen, Mário Nguyen). Ak ste sa teda doteraz trochu čudovali, aký výtvar nám to v júli pribudol na recepciu, vedzte, že peace srdce bolo s nami na Pohode a jej príjemnú atmosféru plnú leta a oddychu nám tak bude pripomínať aj naďalej.

A ako vlastne myšlienka takého srdca vznikla? Na odpoveď sme sa opýtali Eugena Mladosičoviča: "Dlho sme hľadali motív našej účasti na Pohode, nakoniec vznikla myšlienka komunitného centra. To, čo nás všetkých v JCI spája, je pomoc komunity. Mimoriadne dôležité je, že pomoc sa robí srdcom, komunita nielen pomáha a na základe toho v spolupráci s agentúrou sa podarilo práve túto myšlienku zrealizovať. Vyrobené je z JCI odpadových materiálov a za pomoc ďakujeme najmä Márii Ježíkovej, HR manažérke trenčianskeho závodu, ktorá spomínaný materiál zabezpečila."

COMMUNITY ART CENTER

Ako sme už čiastočne spomenuli, program v našom stane bol naozaj pestrý a rôznorodý. V spolupráci s organizáciou Pontis boli zorganizované interaktívne umelecké workshopy, diskusie o zodpovednosti a etike v podnikaní. Sme radi, že počas oboch besied bolo naše Art Centrum plné, a tak besedujúcim poskytlo naozaj výbornú spätnú väzbu v podobe otázok a komentárov.

Aj dvaja naši manažéri priložili ruku k dielu a svojimi skúsenosťami, odbornosťou a názormi prispeli k tomu, že oba workshopy mali medzi mladými ľuďmi taký úspech. Besedy o Biznise bez korupcie sa okrem Juraja Vargu zo spoločnosti Bayer a Miroslava Šarišského zo Slovenských elektrární zúčastnil aj Plant Manager zo

žilinského závodu JCI Igor Franček. Ešte v piatok ale pohodákov zaujal workshop o "Zodpovednom podnikaní". V podobe besedujúcich sa predstavili opäť veľké biznis mená - Ján Orlovský zo Západoslovenskej energetiky, Santiago Aguado z HP, ale najmä Sr. Manager Finance z BBC - Eugen Mladosičovič: "Zodpovedné podnikanie je jadrom nášho biznisu a práve preto sme zvolili túto tému. Priznávam, že nebolo jednoduché vystúpiť pred návštevníkov Pohody s touto témou, je to totiž veľmi náročné publikum, ktoré sa živo zaujíma o život vôkol seba, nemá problém klásť nepríjemné otázky a hlavne sa neuspokojí s akoukoľvek odpoveďou. Na druhej strane myslím, že sa nemáme za čo hanbiť a práve takéto diskusia je skokom vpred ako ukázať verejnosti, že sú tu seriózne spoločnosti, ktoré majú záujem tvoriť lepší svet a lepšiu budúcnosť pre nás všetkých. Čo ma najviac prekvapilo, bol záujem mladých ľudí a to je to, čo dáva takýmto stretnutiam zmysel a mne pocit spokojnosti." Aj program posledného dňa Pohody bol z pohľadu JCI jedinečný. Počas celej soboty sa totiž o zábavu návštevníkov nášho stanu staralo fantastické Teatro Tatro, voľné zoskupenie hercov, režisérův, výtvarníkov a nadšencův, ktorým učarovalo divadlo. K jeho najväčším úspechom patrí prezentovanie Slovenska na ZOH vo Vancouveri v roku 2010. So zlatou medailou sa z Kultúrnej olympiády vrátili Ondrej

Spišák, Lukáš Latinák, Róbert Jakab a ďalší. To všetko s predstavením Zázračný divadelný automat, s ktorým sa predviedli aj v našom stane. Ako nám po predstavení potvrdil riaditeľ divadla Ondrej Spišák, hlavným cieľom predstavenia je zabaviť masu. JCI stan praskal vo švíkoch a smiech a dobrá nálada sa rozliehali široko - ďaleko. Účel splnený.

REKAPITULÁCIA POHODY Z POHLADU JCI

Pohoda 2013 je zatiaľ najväčším skokom vpred. V začiatkoch sme sa snažili o vytvorenie "strechy nad hlavou" pre našich zamestnancův, miesta, kde si môžu oddýchnuť a načerpať pozitívnu energiu. Neskôr to bol okrem toho prvý pokus priniesť na Pohodu aj "kúsok Johnsonu", niečo, čo je pre nás ako firmu typické - preto sme zvolili "Rainforest" ako motív nášho stanu, ako symbol našej krásnej planéty, ktorú si musíme všetci chrániť a zveľaďovať. Tento rok sme urobili asi najodvážnejší krok - ukázať, že naším poslaním je robiť zodpovedný biznis, spájať ľudí bez rozdielu, pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú, ukázať, že sme otvorení akýmkoľvek otázkam, názorom a pripomienkam. Keďže Pohoda je o zábave, tak ako čerešničku na torte sme ponúkli návštevníkom ten typ umenia, ktorí majú najradšej - zábavu s úsmevom na tvári - "naše" Teatro Tatro. Úsmevy, pozitívna energia, množstvo poďakovaní a podaných rúk sú tým najlepším ocenením pre

nás všetkých. Som si istý, že dnes pozná Johnson Controls oveľa viac ľudí a vždy sa budú o nás vyjadrovať len v tom najlepšom zmysle.

Je potrebné osobitne spomenúť diskusie s verejnosťou. Nie je totiž obvyklé, že firmy z biznisu diskutujú s verejnosťou, toto je oblasť, kde sa totiž nedá predpokladať, ako sa diskusia vyvinie. Toto je skôr oblasť pre neziskové organizácie, pre politikov. Musím sa naozaj poďakovať kolegom z Pontisu, ktorých sa nám podarilo nadchnúť pre túto myšlienku a ktorí nám pomohli nielen moderovať diskusie, ale aj presvedčiť niektorých členov Business Leaders Forum, aby prijali naše pozvanie do diskusií.

„Last but not least“ - naša účasť na Pohode by nebola bez "nadšencův" z BBC, bez niekoľkomesačných tvrdých výmen názorův, príprav, plánovania všetkých detailův, „potu a sĺz“. Vďaka všetkým, ktorí pomohli...

(r)

O UPLATNENÍ ABSOLVENTOV AKADÉMIE UMENÍ: HEREC SPIŠSKÉHO DIVADLA PAVOL PIVKO

BYŤ V DIVADLE UŽ POČAS ŠKOLY JE NA NEZAPLATENIE

V Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi figuruje viacero absolventov herectva Fakulty dramatických umení Akadémie umení. A to k nim treba pripočítať aj zopár absolventov dramaturgie a réžie či umeleckého šéfa docenta Sládečka. Prečo práve Spiš, to sme skúmali u jedného z našich odchovancov 32 – ročného Pavla Pivka (na obr.)

Súhlasíte s názorom, že práve tamojšie divadlo odchovancom AU výdatne pomáha naštartovať kariéru?

„V umeleckom súbore Spišského divadla sa nás zišlo desať absolventov Akadémie umení. Prečo prišli moji kolegovia do Spišského divadla, to sa treba opýtať ich, ja som sem prišiel zo zvedavosti. Chcel som vyskúšať pracovať v profesionálnom divadle, ktoré má predpoklad sa umelecky rozvíjať. S odstupom času ešte intenzívnejšie vnímam, aké dôležité je ešte počas školy nastúpiť do divadla, v ktorom mladý absolvent získava profesionálne skúsenosti.“

Skúste pre lepšiu predstavu uviesť niektoré tituly, v ktorých si táto enkláva zahrala do sýtosti – nevnímajúc ten ostatný, Ženský zákon po špisky? Ako ste si Tajovského užili vy ako uhľar Jano?

„Spomenúť by som mohol takmer celý

repertoár nášho divadla, pretože všetci herci hráme takmer vo všetkých inscenáciách. Určite nezabudnem na Dona Juana v pekle od G. B. Shawa, ktorého doteraz hrám a zostane pre mňa nezabudnuteľnou hereckou skúsenosťou. Bezvýznamná žena od Oscara Wilda, Nepriateľ ľudu od Henrika Ibsena, alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch od Jána Palárika, to všetko sú veľmi náročné inscenácie, ktoré si vyžadujú maximálnu koncentráciu od každého herca, ale pri ktorých, paradoxne, vznikajú aj veľmi vtipné zákulisné situácie. Pokiaľ ide o Ženský zákon, bola to pre mňa zaujímavá a zároveň náročná skúsenosť. S režisérom Matúšom Olhom sa mi veľmi dobre spolupracovalo, je to skúsený divadelný mág, ktorý presne vie, čo chce. S interpretáciou spišského nárečia to bolo pre mňa horšie, pretože pochádzam od Púchova a tento jazyk bol pre mňa cudzí a náročný. Ako to dopadlo

s uhľarom - Janom Maleckym, nechám na posúdenie divákovi – Špišakovi.“

Momentálne pripravujete Valčík náhody i Mastný hrniec. To svedčí o tom, že vám Spišské divadlo zrejme poskytuje dostatok príležitostí na realizáciu. Máte vôbec priestor aj na iné umelecké aktivity?

„Koncom novembra sme začali s naštudovaním inscenácie Mastný hrniec od Júliusa Barč – Ivana. Musím priznať že popri veľkej vyťaženej, ktorá s divadlom súvisí, máme možnosť experimentovať v štúdiu Spišského divadla, ktoré poskytuje divákovi náročné dramatické tituly. Dve sezóny som hral monodrámu Kontrabas od Patricka Süskinda, ktorá bola úspešná nielen u nás, ale zúčastnil som sa s ňou aj niekoľkých medzinárodných divadelných festivalov. Spišskonovoveské divadlo je divadlom zároveň zájzdovým, čo znamená, že veľkú časť predstavení

predáva mimo mesta Spišská Nová Ves, a tak je veľmi málo času na mimodivadelné aktivity. Všetko však závisí od šikovnosti herca, ako si zariadi čas a ako tieto aktivity zosúladi s chodom divadla. Keďže máme s manželkou veľkú rodinu, snažím sa nájsť priestor aj na iné umelecké aktivity ako sú seriály, dabing, rozhlasová tvorba, recitovanie či pouličné divadlo, pri ktorých si oddýchnem od činohry a zároveň si privyrobím nejaké euro.“

Promovali ste v roku 2010. Aké sú vaše spomienky na Akadémiu umení, mali ste svojich top pedagógov?

„Keď som nastúpil na Akadémiu umení, mal som 24 rokov, čo je na študenta herectva už dosť pokročilý vek. Ale

neľutujem to, aj víno je lepšie dozreté. Viacerí moji spolužiaci mali iba 18, takže aj náš pohľad na život bol dosť rozdielny. Myslím si však, že ako ročník sme boli umelecky veľmi plodní, veď v súčasnosti až piati spolužiaci z ročníka hráme v kamenných divadlách. Z pedagógov spomeniem troch úžasných ľudí, ktorí ma formovali, zvlášť podporovali a usmerňovali vo mne talent a pracovitost, s ktorou som na školu prišiel. Jednak je to Andrej Turčan, excelentný, trpezlivý pedagóg a Človek s veľkým Č, potom Janka Olhová, výborná pedagogička, veľmi mi pomohla najmä s réžiou Kontrabasu a do tretice Juraj Sarvaš, mág slova, majster poézie a tiež človek, ktorému vďačím za to, že mi odkryl tajomstvo umeleckého prednesu

a bral ma na mnohé umelecké produkcie po celej krajine.

Z pedagógov a režisérov, ktorí vo mne zanechali dojem, spomeniem Matúša Olhu, Petra Trníka, Ľuboslava Majeru. Akadémiu umení - Fakultu dramatických umení - som zažil pred, počas a aj po rekonštrukcii, mám ju vrytú do srdca navždy, a keby som už aj divadlo nikdy nerobil, budem vždy spomínať s veľkou vďačnosťou na ľudí, s ktorými som mohol spolupracovať.“

(ben)

Foto: archív pp

FEBRUÁR V ZNAMENÍ PROJEKTU BASS FEST 2014

FMU AU v spolupráci so Slovak Double bass club pripravuje na 12.–16. februára budúceho roku Bass Fest 2014, už piaty ročník medzinárodných interpretačných kurzov v spojení s prednáškami, seminármi a odbornými stretnutiami a koncertmi.

KURZY PREBIEHAJÚ V ODBOROCH INTERPRETÁCIA NA KONTRABASE, HUSLIACH, VIOLE, VIOLONČELE, GITARE, AKORDEÓNE, KLAVÍRI A PERKUSIACH. SPOJENÍM VIACERÝCH NÁSTROJOV A ZOSKUPENÍ V RÁMCI JEDNÉHO KURZU SLEDUJÚ ORGANIZÁTORI ZÁMER UPLATNENIA KONTRABASU V KOMORNEJ HUDBE, ORCHESTRÁLNEJ AKO I DŽEZOVEJ A SÓLOVEJ INTERPRETÁCII. ZÁMEROM JE TIEŽ POUKÁZAŤ NA POTREBU VZÁJOMNEJ INTERAKCIE S INÝMI NÁSTROJMI A PODPORU VZÁJOMNÉHO MUZICÍROVANIA.

WOKSHOPY SO SÓLOVÝMI LEKCIAMI

V rámci workshopov sa účastníci majú možnosť zúčastniť sólových lekcii u popredných pedagógov z vysokých škôl zo Slovenska (AU v Banskej Bystrici, VŠMU), Česka (JAMU Brno), Poľska (Akademia W. Lutoslavskiego Wroclaw, Katowice), Nemecka (Franz Schubert Düsseldorf), Švajčiarska (Hochschule Basel), Bulharska (Music Academy Sofia), Anglicka (Birmingham Music Academy), Turecka (Istanbul konzervatorium), Rakúska a i. Kontrabas: Thomas Martin (UK), Roman Patkoló (SK/CH), Petya Bagovska (BG), Burak Karaagac (TK), Waldemar Tamowski (PL), Ján Krigovský (SK), Jakub Waldman (CZ), Miloslav Gajdoš (CZ), Miloslav Jelínek (CZ), Radoslav Šašina (SK), Milan Šagát (SK/AT), Rastislav Sokol (SK), Vladimír Žatko (SK/DE), František Szanto (SK/CH), Robert Ragan (SK), Jacek Nedziela – Meira (PL), husle: Dalibor Karvay (SK/AT), Rollo Kovac (FR), Ilija Korol (RUS/AT), Stano Palúch (SK), viola: Zuzana Bouřová (SK), violončelo: Jozef Podoranský (SK), akordeón: Boris Lenko (SK), gitara: Rafael Catala (IT), perkusie: Hrvoje Rupčić (HR), klavír: Daniel Buranovský (SK), Eva Cáhová (SK), Klaudius Kováč (SK).

KONTRABASOVÁ SÚŤAŽ I KONCERTY

Bass Fest prináša už 4. ročník medzinárodnej kontrabasovej interpretačnej súťaže Karla Ditters von Dittersdorfa. Cieľom súťaže je obohatiť, motivovať a podporiť zdravú súťaživosť medzi študentmi kontrabasu, ponúknuť všetkým účastníkom a poslucháčom kurzov možnosť porovnať svoje výkony s kontrabasistami z iných štátov a zástupcami iných škôl. Výkony účastníkov súťaže hodnotí odborná porota v zložení všetkých lektorov kontrabasu. Účastníci súťažia v troch rôznych kategóriách (ZUŠ, konzervatória, vysoké školy). Počas Bass Fest-u sa uskutoční 8 koncertov, z toho 2 lektorské koncerty sólo kontrabasistov, ďalej džezový koncert, na ktorom vystúpia lektori džezových tried, koncert lektorov komornej hudby a ostatných nástrojov, koncert kontrabasového orchestra a komorných zoskupení študentov a záverečný koncert víťazov medzinárodnej kontrabasovej interpretačnej súťaže Karla Ditters von Dittersdorfa.

(ec)

MULTIMEDIÁLNY WORKSHOP V CEREDE

Tejto jesene sa medzinárodný multimediálny študentský workshop Priestor a .../Prostor a... uskutočnil v maďarskom Cerede. Téma jeho druhého ročníka priamo vyplývala z charakteru miesta, v ktorom sa toto pracovné stretnutie konalo. Názov Priestor a ... /Prostor a ... totiž vznikol ako reakcia na umiestnenie workshopu v hraničnej maďarskej obci Cered.

Lektori a hostia workshopu v Cerede, zľava: Mgr.A. Ivan Pecháček (UTB Zlín), doc. Juraj Sapara, akad. soch., Mgr. art. Jozef Suchoža, akad. soch., Mgr. art. Ivana Sláviková, ArtD., Csaba Fürjesi (vedúci ArtColony Cered), Mgr.A. Vladimír Kovařík (UTB Zlín)

Jeho aktérmi boli študenti ateliéru Socha a aplikované médiá (doc. J. Sapara, akad. soch.) Katedry sochárstva Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, ďalej študenti ateliéru 3D design a ateliéru Vizualní komunikace (MgA. Ivan Pecháček, MgA. Vladimír Kovařík) z Fakulty multimediálnych komunikácií Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne (ČR) a maďarská Internacional Art Colony Cered, ktorú reprezentovali Csaba Fürjesi, Cecilia Kun a László Sánta.

PRIESTOR VNÍMANÝ AKO MÉDIUM

Umelecká kolónia (Art Colony) ktorá nám aj tento rok poskytla zázemie pre zrealizovanie cezhraničného pracovného stretnutia, je spojením umeleckého laboratória, kultúrnej inštitúcie, komunitného priestoru a kolektívu profesionálnych maďarských, ale aj zahraničných vizuálnych umelcov.

Priestor obce ako taký je zaujímavý samotným tvorivým obmedzením. Samotné slovo „priestor“ sa stalo cieľným výskumom, tak ako napovedá názov projektu, opodstatnenosti vnímania priestoru ako média, schopného interpretácie univerzálnosti, t. j. reakcie na širší multikulturálny umelecký a spoločenský priestor. Spojenie zdanlivo nespojitelných výtvarných princípov sa stalo nosnou ideou a nieslo sa celým tvorivým procesom ako u jednotlivcov tak i študentských „pracovných“ skupín. Workshop si kládol za cieľ zosilniť podporu, upevňovanie medzinárodnej spolupráce v oblasti kultúry/umenia formou sociálnych intervencií, v ktorých mohli zúčastnení autori/ najmä študenti využiť stratégie média sochy, nových médií a intermédií, fotografie, soundartu či konceptuálneho umenia.

VÝSTAVA ZAVÍTA AJ POD URPÍN

Výsledky z medzinárodného stretnutia sa podarilo vďaka našim partnerom z UTB v Zlíne komplexnejšie odprezentovať na vernisáži v októbri vo výstavnom priestore v kine Hviezda v Uherskom Hradišti (ČR), kde výstavu sprístupnili verejnosti až do 18. novembra 2013. Rovnako s touto partnerskou inštitúciou pripravujeme katalóg z medzinárodného stretnutia v Cerede, jeho vydanie je naplánované na február 2014.

Vďaka ochote zo strany ŠVK v Banskej Bystrici bude mať výstava pokračovanie a v priebehu prvej tretiny roku 2014 budete mať možnosť výstavu vidieť aj v Banskej Bystrici v Galérii v podkroví. Projekt sa realizoval za finančnej podpory Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Mgr. art. Ivana Sláviková, ArtD.,
vedúca katedry sochárstva

PIANISTKA EVA CÁHOVÁ OČARILA MOSKVU

V SLOVENSKOM INŠTITÚTE V MOSKVE VYSTÚPILA KONCOM NOVEMBRA T. R. ZNÁMA SLOVENSKÁ FORTE PIANISTKA EVA CÁHOVÁ. KONCERT MÓDNA KLASIKA II. PRIPRAVIL SLOVENSKÝ INŠTITÚT V MOSKVE SPOLU S MOSKONCERTOM A BOL TO ĎALŠÍ KONCERT ORGANIZOVANÝ V RÁMCI XIII. ROČNÍKA MEDZINÁRODNÉHO FESTIVALU KLASICKEJ HUDBY VESNA V ROSII.

Slovenská virtuózka predviedla svoje majstrovstvo sólovou interpretáciou skladieb Suchoňa, Chopina, Ginastera, Špiláka a Iršaja. Tiež sa predstavila spolu s Čajkovského kvartetom, s ktorým zahrála kvintet A. Dvořáka - Quintet in A major, Op. 81. Riaditeľka Slovenského inštitútu v Moskve Aneta Marenčíková vyzdvihla vo

svojom príhovore spoluprácu s Ninou Novak, prezidentkou festivalu Vesna v Rusii a tiež s vedením Moskoncertu. Išlo o druhé podujatie v rámci spoločného projektu, ktoré sa tešilo veľkému záujmu publika a pozornosti médií. Svojím strhujúcim hudobným výkonom očarila slovenská interpretka nielen prítomné publikum, ale aj spoluhráčov, členov Čajkovského kvarteta. Umenie slovenskej klavírnej divy Evy Cáhovej v podaní slovenskej a svetovej klasiky ocenil náročný ruský divák zaslúženým aplauzom.

(r)

OPĀTOVNÉ STRETNUTIE NAD ZBOROVOU PARTITÚROU

ZAČIATOK DECEMBRA T. R. PATRIL NA PÔDE FAKULTY MÚZICKÝCH UMENÍ AU DRUHÉMU ROČNÍKU DIRIGENTSKÝCH KURZOV POD NÁZVOM STRETNUTIE NAD ZBOROVOU PARTITÚROU II. ORGANIZÁTOROM A USPORIADATELOM KURZOV BOLA KATEDRA KOMPOZÍCIE A DIRIGOVANIA ZBORU FMU AU.

INTERPRETÁCIA ZBOROVÝCH DIEL ROMANTIZMU

Hlavný cieľ kurzov je zameraný na zdokonaľovanie sa v práci zbornajstra pod odborným vedením renomovaných domácich a zahraničných zbornajstrov, ktorí okrem aktívnej dirigentskej činnosti sú činní aj pedagogicky na vysokých školách. Pre tento ročník boli nimi prof. Grzegorz Oliwa (Poľsko) a doc. Štefan Sedlický (Slovensko). Obsahová náplň kurzov je každoročne iná. V druhom

ročníku dirigentských kurzov si organizátori vytýčili cieľ zamerať sa najmä na interpretáciu zborových diel romantizmu svetových skladateľov (A. Bruckner, G. Verdi, A. Dvořák, a i.), ako aj slovenských predstaviteľov zborového romantizmu (J. L. Bella, M. Schneider - Trnavský, M. Moyzes, V. F. Bystrý). Taktiež ostali verní základnej myšlienke workshopov, ktorou je propagácia, možnosti interpretácie a všeobecné oboznámenie sa so zborovou tvorbou skladateľov 20. a 21. storočia, s akcentom na slovenskú a poľskú tvorbu.

AKTÍVNA PRÁCA SO ZBOROM

Kurzov sa mohli zúčastniť študenti zborového dirigovania stredných a vysokých umeleckých škôl, študenti pedagogických fakúlt, ale aj ostatní zboroví dirigenti, ktorí mali záujem rozšíriť si svoje dirigentské zručnosti a tiež získať nové poznatky. Ich

účasť na kurzoch mala podobu aktívnej činnosti, pri ktorej pracovali s lektormi kurzov na pripravených skladbách alebo sa kurzov zúčastnili ako pasívni poslucháči. Špecifikom kurzov býva možnosť aktívnej práce so zborovým telesom. Nebolo tomu inak ani v tomto ročníku. Aj teraz si mohli aktívni uchádzači prakticky overiť svoje dirigentské schopnosti, nadobudnuté vedomosti a zručnosti na práci so zborovým telesom Canzona Neosolium, pôsobiacim na FMU AU. Táto možnosť aktívnej práce so zborom sa každoročne stretáva s veľmi pozitívnym ohlasom.

(ec)

LEGENDÁRNY PAVOL JANÍČEK SI NECHCE DAŤ POHOV

Hrdo sa hlási k tomu, že je rodákom z Majera, mestskej časti Banskej Bystrice a úplne sa vymyká zo zažívanej predstavy o sedemdesiatpäťročnom chlapovi. Aj na prvý, ba aj na druhý pohľad. Reč je o Pavlovi Janíčkov, muzikantovi, dirigentovi a hudobnom skladateľovi, ktorý zasvätil časť svojho plodného života aj Akadémii umení.

TVORIVÁ ČINNOSŤ AKO Z VEĽKEJ KNIHY
Svoj profesijný život síce spojil s podnikom Pozemné stavby, kde to dotiahol až na post obchodného riaditeľa, no väčšmi ho opantala jeho celoživotná múza — hudba. Práve ona sa podpísala pod Cenu primátora mesta, ktorú získal za rok 2008. Jeho muzikantské zameranie je naozaj rôznorodé - od muzikálu cez scénickú hudbu k divadelným hrám, hudbu k baletu, tvorbu pre deti, populárnu hudbu a piesne a hudobnú réžiu až po dirigovanie orchestra. Patrí k prvým absolventom tunajšej Hudobnej školy (dnes Základná umelecká škola J. Cikker), pričom čoby inštrumentalista vošiel do povedomia ako huslista a trúbkar, navyše ako klavirista - samouk. Bol dirigentom Tanečného orchestra štúdia Čs. rozhlasu, tucet rokov pôsobil s vlastným orchestrom pri PKO v B. Bystrici, koncertoval doma i v zahra-

ničí, spolupracoval s Orchestrom Gustáva Broma, s viacerými textármi a spevákmi. A v rokoch 1983 - 1988 bol dirigentom festivalového orchestra PKO Bystrické zvony. Od roku 1975 sa venuje skladateľskej tvorbe pre rôzne žánre. Z jeho diela sú známe napr. skladby z hudobno - zábavnej relácie Repete. Zložil 346 skladieb, z ktorých 151 bolo nahraných v SR a v STV. Vydal 3 CD nosiče s detskými pesničkami, ktoré uzreli svetlo sveta aj v knižnej podobe, je autorom scénickej hudby pre štátne divadlo v Košiciach a Prešove a hudby k 7-dielnemu filmu Rod Thurzovcov. Pre tunajšiu ŠVK zložil hudbu k videofilmu Duch v kameni, ktorý v Soči získal osobitnú cenu. S Vojtechom Tátošom a Alojzom Čobejom vytvoril zvučku pre futbalistov Dukly B. Bystrica, tiež zvučku Verejnej knižnice M. Kováča, ŠVK v B. Bystrici i ďalšie.

ÚZKA SPOLUPRÁCA S REŽISÉROM OLHOM
Keď so svojím muzikálom Žltá ľalia prenikol na pôdu AU, tunajšie divadlo ho malo v repertoári po celý vlnajší rok. Pri jeho spracovaní a tiež projektu Vzkriesenie spolupracoval s fakultou muzických umení a fakultou dramatických umení. Muzikál mal však premiéru už pred ôsmimi rokmi pod taktovkou Matúša Olhu, kým najnovšiu verziu režírovala poslucháčka divadelnej réžie Silvia Zeumerová. Pravda, vôbec prvé kontakty Janíčka s našou školou sa datujú ešte do čias pôsobenia Jozefa Adamoviča a Božidary Turzonovovej s muzikálom Narodenie a smrť Ježiša Krista. Najnovšie sa na pôde akadémie prezentoval hudobnou spolupracou na hre Peter a Pavol, čomu predchádzalo viacero programov. Veď každoročne sa podieľal na práve naštudovanom školskom predstavení, no treba zdôrazniť, že

Inscenácia Ivana Stodolu Peter a Pavol, neznáma hra známeho dramatika – ako ju vo svojej recenzii nazval doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD. - mala v priestoroch Divadelnej sály AU na Hornej ulici premiéru ešte v októbri 2012. Ešte aj po roku však režisér Matúš Olha dokáže nájsť na interpretácii svojich zverencov, hercov Divadla Akadémie umení, chybičky krásy... To je však pochopiteľné, veď sú na začiatku svojej kariéry. K protagonistom hry patria Mária Zeumer (ako Peter Krásavec) a Lucia Hrašková (Vilma), ktorých približuje náš záber.

úzka je najmä jeho spolupráca s rektorom školy Matúšom Olhom. Pravdaže, Olhom ako režisérom – či už to bolo v Košiciach, Prešove alebo posledne v Spišskej Novej Vsi s Tajovského Ženským zákonom. Janíček prezradil, že v budúcom roku ich čaká práca na hre bratov Mrštíkovcov „Maryša“ v Olomouci. Veľmi živá je aj jeho spolupráca s Jurajom Sarvašom, ktorému robil Eugena Onegina.

ŠIROKÝ ZÁBER AJ V PENZIJNOM VEKU

Janíčkov meno je však spájané najmä s popovou muzikou. „Ale veď tomuto štýlu som verný aj pri tejto práci,“ ohradzuje sa. „Presnejšie, dávam ho podľa požiadavky.

Pri národne ladených hrách sa popom hýriť nedá, tam sa žiada hudba, ako ju robil kamarát a klavirista v mojej skupine Svefo Stračina. Je to hudba, ktorá zaujme, ale nie je to ani pop, ani folklór, skôr niečo, ako bol Pacho, hybský zbojník.“ K jeho súputníkom, aj na hudobnej škole, popri Stračinovi patrili aj Igor Bázlik, pedagogicky sa však Janíček neangažuje. Vraj je už na dôchodku, pripomína nám tak trochu zbytočne, a užíva si život plnými dúškami. A to, čo odovzdáva akadémii je bonus navyše, ktorý ho plne uspokojuje. Nielen muzikál, ale aj scénická hudba, pričom Žltú ľaliu považuje za osobitnú kapitolu. No ako vieme popritom, prepy-

tujem, fušuje aj do veľkých koncertov, píše šansóny – ako bol posledne novoročný koncert na radnici či na námestí – a robí hudbu pre tunajšie Divadlo z Pasáže či ZUŠ, k tomu uvedené znelky a džingle, skrátka, záber má naozaj veľký. „Považujem sa za počítačového maniaka, lebo na tom dnes musíte robiť. Ale najradšej robím naživo. Pokiaľ sa dá, tak všetko,“ dodáva žijúca legenda banskobystrickej hudobnej scény.

(ben, in)
Foto: Vlado Bahúl

NAŠI JUBILANTI

OKTÓBER 2013

55 rokov –
doc. Mgr. art. Pavol Tužinský,
doc. Igor Benca, akad. mal.

NOVEMBER 2013

35 rokov –
Mgr. art. Katarína Burdová

65 rokov –
doc. Robert Brun, akad. mal.

DECEMBER 2013

30 rokov –
Mgr. Petra Beňušková

60 rokov –
Prof. PhDr. Oliver Bakoš, CSC.

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahoželá a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesionálnom živote.

ZAZNAMENALI SME

INAUGURAČNÝM GRATULANTOM AJ AU

V aule polyfunkčného zariadenia Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU) v Banskej Bystrici 12. novembra slávnostne inaugurovali dekanku Fakulty zdravotníctva SZU Beátu Frčovou. Slávnostná inaugurácia sa konala za účasti rektorky SZU Dany Farkašovej a čestného rektora univerzity Jána Štencla. Fakulta zdravotníctva zabezpečuje prípravu budúcich zdravotníckych pracovníkov v spolupráci s akreditovanými zdravotníckymi zariadeniami. Pozvanie na slávnostnú inauguráciu prijali aj vedúci predstavitelia banskobystrických alma mater - Akadémie umení i Univerzity Mateja Bela.

BORIS JIRKŮ VYSTAVOVAL V GALÉRII JÁNA KONIARKA

Trnavská Galéria Jána Koniarka otvorila 14. novembra vo svojich výstavných priestoroch výstavu Borisa Jirků Fenoménu. Výstava sa uskutočnila v spolupráci s Galériou La Femme v Prahe a bola prvou prezentáciou tejto výraznej osobnosti českej kresby, malby a grafiky v regióne. Boris Jirků (1955) bol v roku 1992 menovaný docentom, v roku 2002 profesorom pre odbor ilustrácie a grafiky a v roku 2006 za rektora VŠUP v Prahe, ale pre nezhody s akademickým senátom tento post opustil. Neskôr pôsobil ako garant doktorandského štúdia Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Výstavu si mohli záujemcovia pozrieť do 8. decembra.

DOPLŇUJÚCE VOĽBY DO AKADEMICKÉHO SENÁTU FVU

Akademický senát Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici v súvislosti s ukončením štúdia člena AS FVU AU vypísal doplňujúce voľby do senátu za študentskú časť – 1 mandát. Doplňujúce voľby kandidáta na člena AS FVU AU sa konali 2.–3. decembra t. r. Novozvolenému členovi senátu bude trvať funkčné obdobie na pokračujúci mandát do konca funkčného obdobia člena, ktorému členstvo zaniklo.

STRETNUTIE NAD ZBOROVOU PARTITÚROU

Fakulta múzických umení AU usporiadala začiatkom decembra v priestoroch učebni Katedry kompozície a dirigovania zboru II. ročník dirigentských kurzov pod názvom Stretnutie nad zborovou partitúrou. Podujatie sa odohralo pod záštitou renomovaných zborníkov a pedagógov prof. Grzegorza Oliwu (Poľ.) a prof. Štefana Sedlického (SR).

NA PRETRASE VEDY O UMENÍ

Ako súčasť Týždňa vedy a techniky sa v Divadelnom štúdiu Fakulty dramatických umení Akadémie umení uskutočnila moderovaná diskusia PhDr. Eleny Knopovej, Ph.D., PhDr. Andreja Maťašíka, Ph.D. a Mgr. Martina Palúcha, Ph.D. na tému Stav súčasného slovenského teatrologického a filmologického myslenia a budúcnosť vied o umení. Podujatie pripravil Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV v Bratislave pre poslucháčov filmových a divadelných študijných programov a širokú verejnosť.

NOVEMBER PRINIESOL ŠIROKÚ PONUKU

Program Divadla Akadémie umení ponúkol v novembri popri predstavení Peter a Pavol v režii doc. Mgr. art. Matúša Olhu, Ph.D. aj čerstvo odpremiévané predstavenie Fjodor a bratia v režii doktorandky Mgr. art. Zuzany Galkovej a autorky dramaturgie Niny Ivanovny Czerkies. Ďalšou premiérou bola hra Na vine je Lorca v režii Ljuboslava Majeru. Súčasťou divadelnej ponuky boli pondelkové večery v D44, kde sa predstavili Ján Marcinek s monodrávou Chodte domov, Michaela Domovcová s monodrávou Bash a Petra Sabová s programom Dámy a páni, show Velmy Kellyovej. Do akcie Noc divadiel sa naša škola zapojila v spolupráci s divadlom Záhrada s monodrávou Purgatorium 22 Mateja Struhára.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Katedra orchestrálnych nástrojov FMU AU Banská Bystrica a Konzervatórium Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici usporiadali v druhej polovici novembra Deň otvo-

rených dverí (hra na bicích nástrojoch). V jeho programe nechýbali konzultačné hodiny doc. Istvána Szabóa DLA a koncert. V koncertnej sále FMU AU účinkovali žiaci Konzervatória J. L. Bellu, poslucháči FMU AU a poslucháči univerzity v Debrecíne (Maďarsko).

ĎALŠÍ VYDARENÝ ROČNÍK ARTORIA

Októbrový 4. ročník medzinárodného festivalu divadelných škôl Artorium 2013 na pôde FDU AU v Banskej Bystrici ponúkol tvorivý priestor študentom, pedagógom a umeleckej obci mesta na konfrontáciu a percepciu umeleckej tvorby rôznych žánrov, ktorá vznikla na pôde AU a hostujúcich vysokých umeleckých škôl – Akadémie múzických umení v Prahe (ČR), Univerzitetu u Novom Sadu – Akadémie umetnosti (Srb.), Akadémie Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (Poľ.), Kyiv National I. K. Karpenko - Karyi University of theatre, cinema and television (Ukr.), VŠMU v Bratislave a Janáčkovskej akadémie múzických umení v Brně (ČR). Podujatie bolo vydarenou prezentáciou divadelných inscenácií, filmovej tvorby uvedených vysokých umeleckých škôl, výtvarného a hudobného umenia a kreatívnych dielní.

KRST ZBORNÍKA TEATROLOGICKÝCH DOKUMENTOV

Prolegomena k štúdiu dejín slovenskej divadelnej réžie 20. storočia – to je názov zborníka teatrologických dokumentov o profesii divadelnej réžie od Janka Borodáča až po Matúša Olhu. V zborníku sa ocitlo 18 najvýznamnejších režisérskych osobností minulého storočia, ktoré sa rozhodujúcim spôsobom profilovali slovenskú divadelnú kultúru. Zborník je vydavateľským počínom Akadémie umení, autorsky ho pripravil doc. PhDr. Ján Sládeček, Ph.D. a do života ho uviedli slávnostným krstom pri príležitosti 10. teatrologickej konferencie v Banskej Bystrici.

(in, b)